

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 379. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849787618448/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

med vilje: blivende, thi en øjeblikkelig virkning kan selv det futilleste opnå, når det tiltaler modesmagen. Skuespillerens hverv er altså at digte sin egen person ind i digterens billeder; thi digter på første hånd er han nu engang ikke. Dette skal han have mod til at tilstå for sig selv og andre. Og han kan gerne tilstå dette, thi hans virksomhed er endda ikke så ringe. Men i stedet for at tilstå det, ligger skuespillerne i en stadig krig med dem, som man skulle tro, de var nærmest forbandne med, nemlig digterne. De hovmoder sig ikke sjældent lige overfor dem, i stedet for at det naturlige ville være, om disse to levede et fostbroderliv sammen, hvori de delte ondt og godt med hinanden. Erfaringen har lært mig, at her er fejlen sædvanligt skuespillerens og ikke digterens. Skuespillerne holder ikke af at modtage råd og fingerpeg af digterne, og hvem er nærmere til at give dem disse end den digter, hvis værk skuespilleren har at forstå, opfatte og gengive? At jeg for min del aldrig har været befængt med denne ømfindtlighed, der i højeste grad var mig imod, kunne alle de digtere bevidne, i hvis arbejde jeg har spillet. Til Oehlenschläger henvendte jeg mig derfor flere gange for at blive bestyrket i, at min opfatning af Dina var overensstemmende med det, han havde tænkt sig.

Lige overfor Rahbeks Bakkehus ligger Bakkegården. Ejeren, daværende auditor, senere gehejmeråd Hall og hans hustru, en datter af den bekendte lærde, etatsråd Brøndsted, var os personligt ubekendte. En dag aflagde Brøndsted os et besøg og ytrede, at hans datter og svigersøn meget ønskede at gøre vort personlige bekendtskab. Få dage efter dette besøg styrtede Brøndsted med sin hest og døde kort efter. Det pludselige dødsfald rante den kærlige datter som et lyn, og det ellers muntre og gæstfri hus var pludseligt blevet et sørgemus. Vort nærmere bekendtskab med Hall's blev derfor opsat på grund af denne smertelige begivenhed. Efter nogen tid bad Hall Georg Buntzen, som han kendte fra andre kredse, om at indføre ham hos os. Hall aflagde os sit første besøg og bad mig indstændigt om at besøge hans af sorg over faderens død utrøstelige kone. Bedrøvede mennesker har altid en tilkækkelse for mig, thi de trænger til andre; jeg gik altså over og gjorde fru Hall's bekendtskab. Begge ægtefolkene ligefremme og gæstfri måde at være på gjorde, at man snart følte sig fri og utrungen i deres selskab. Fru Hall rejste kort efter til Iselingen til sin plejemo-

der, så vi sås kun få gange; Hall derimod kom oftere over til os. Han ytrede, at han i mange år havde ønsket at gøre vort bekendtskab og var glad ved, at dette ønske nu var blevet opfyldt. Han som alle dannede mennesker i denne periode interesserede sig i høj grad for den sceniske kunst. Politikken, denne alt opslugende hyæne, havde endnu ikke kræfter til at fortrænge musen og gratieren. Hall underholdt sig ofte med mig om teatrets præstationer og om mine egne rollers udførelse. Det glædede mig at høre en så dannet mand udtale sine anskuelser om det, der interesserede mig i så høj grad. [Jeg mærkede, at jeg i ham havde en beundrer, uden at dette ligefrem blev udtalt.]

Vi havde været nødt til at fraflytte vor lejlighed i Brogaden nr. 3, på grund af husets salg. Vor nye bolig i Bredgaden i det såkaldte MacEvoyeske Palæ lå under reparation, så vi ikke kunne flytte derind før til flyttedagen. Jeg glædede mig meget til, at vi derfor måtte blive på Bakkehuset i efterårs månederne, hvilket jeg havde fået teaterdirektionens tilladelse til, da det jo ikke lå så langt fra byen, at det synderligt kunne skade teatrets tjeneste. Uforgiemmelig er mig det dejlige efterår på Bakkehuset. I august begyndte teatrets prøver; første september åbnedes som sædvanligt sæsonen. Mit arbejdsomme liv var nu begyndt. Prøver og forestillinger afløste hinanden. Med glæde pakkede jeg mig efter en forestilling ind i mit rejsetøj og trykkede mig op i kroen af karetten, der atter bragte mig ud til det venlige Bakkehus, hvor månen spillede på Kallebodstrand, og efterårsstjernerne gyngede i toppen af Søndermarkens træer.

Prøverne på »Dina« var begyndt; jeg var ikke tilfreds med mig selv. Jeg kunne ikke i de første replikker få fat på rollens grundtone. Oehlenschläger, der overværede en prøve, kom op til mig efter anden akt. »Det er ikke godt,« sagde jeg til ham, så snart jeg fik øje på ham, »de første replikker dner ikke, og netop de er så vigtige.« Af hæflighed ville han ikke give mig ret, men jeg så godt i hans øjne, at han var af samme mening. Jeg trak ham dybere ind i kulissen, hvor vi stod, og sagde: »Sig de første replikker for mig.« Han gjorde det, og jeg sagde: »Nu skal De have tak, nu ved jeg, hvad jeg vil.« De første replikkers betoning i en karakterrolle er af yderste vigtighed, thi de angiver ligesom en grundakkord, den hele skala i billedet, som skal gennemløbes. Er